

НИН

BROJ 2674 28. mart 2002.

• NASLOVNA • PRETRAŽIVANJE • ARHIVA • REDAKCIJA • PRODAJA

Pobeda patriotizma

Uprava bezbednosti Vojske Jugoslavije (ili kako je popularno zovu KOS) obavlja poslove državne bezbednosti u Vojski Jugoslavije kao što RDB to obavlja u civilnom sektoru. Obe službe rade na osnovu jedinstvenog zakona o Osnovama sistema državne bezbednosti iz 1974. godine. Taj još važeći zakon je noveliran dva ili tri puta. Na osnovu tog zakona Služba je donela svoje Pravilo službe organa bezbednosti 1984. godine koje je potpisao tadašnji predsednik Predsedništva Mika Špiljak. Po njemu se i dalje postupa. Po tom zakonu slično pravilo ima i RDB Srbije kao i SID (služba SMIP-a). I u zakonu i u Pravilu mnoge su stvari prevaziđene i to pre svega terminološkog karaktera. Sa tim uputstvom se upoznaje svaki pripadnik Službe prilikom stupanja u službu i dužan je da je čuva kao tajnu. Čak i posle izlaska iz Službe. U vojsci su sa time upoznati ključni komadanti koji nisu u KOS-u.

Najlošiji period Službe, slobodno tumačeno, jeste kratki posleratni period 1944-1945. kada se Treće odeljenje Ozne bavilo kontraobaveštajnom zaštitom vojske. Drugi, uslovno rečeno, loš period je neuspeli pokušaj 1992. godine kada se opet javila ideja (na sreću, kratkog veka je bila) da se KOS utopi u RDB Srbije i kada je jedan načelnik KOS-a doveden u kancelariju i postavljen u pratnji pripadnika MUP-a.

Danas ne postoji nikakav antagonizam između KOS-a i RDB-a Srbije. Svi nesporazumi su sa promenom vlasti prevaziđeni a naročito je postignut pozitivan napredak postavljanjem gospodina Andrije Savića, sa čijim dolaskom počinje proces depolitizacije RDB-a. Ono sa čime se kroz operativni rad KOS-a dođe, a odnosi se na nadležnost RDB Srbije, to se stavlja njima na raspolaganje.

Treba znati da KOS, pre svega, prati pojave i aktivnosti, a ne ličnosti. Recimo, prati se odliv nekog važnog dokumenta, a ličnosti koje su uključene u tu aktivnost se potom, eventualno, identifikuju. Takve akcije traju nekada i godinama. Zato je ključna odlika kontraobaveštajca - upornost i strpljenje. Trenutak realizacije se ne određuju ni političkom ni nekom drugom odlukom već trenutkom kada dolazi do izvršenja krivičnog dela. Tada se privode svi učesnici i sa krivičnom prijavom se predaju vojnim istražnim organima. Sva dalja nadležnost je u rukama vojnog pravosuđa.

KOS kao i sve druge službe, po pravilu, radi tajno - van medijske pažnje. Prvo, zbog primene tajnih metoda i sredstava; drugo, zbog zaštite prava građana koji su se možda slučajno našli u operativnoj obradi.

Vojna bezbednost ima pravo da privede i civilna lica koja izvrše određena krivična dela iz tzv. grupe Vojnih krivičnih dela među kojima je, naravno, najkarakterističnija vojna špijunaža.

Mogu slobodno reći da je presecanje afere Perišić uspeh jedinstvenog sistema bezbednosti zemlje, bez obzira što je glavni nosilac akcije bila vojna bezbednost.

Ova akcija će se izučavati u budućim udžbenicima bezbednosti. Mislim da je uspeh jugoslovenske službe sa skromnim tehničkim mogućnostima - ali sa visokim stepenom izraženog patriotizma. Ubeđen sam da je to ostavilo pozitivan utisak na najširu javnost.

RADE BULATOVIĆ